

Devletler arasında harbin milli siyaset aleti olarak istimalinden feragati mütezammın muahedeye Türkiye Cümhuriyetinin iştiraki hakkında kanun

(Resmî gazete ile neşir ve ilâm : 5/2/1929 - Sayı : 1111)

№ 1384

BİRİNCİ MADDE — Almanya, Amerika, Belçika, Fransa, İngiltere ve Dominyonları, İtalya, Japonya, Lehistan ve Çekoslovakya Hükûmetleri arasında 27 ağustos 1928 tarihinde Pariste aktedilmiş olan ve harbin milli siyaset âleti olarak istimalinden feragati tazammun eden bir çok taraflı muahedeye Türkiye Cümhuriyetinin, mezkûr muahedenin üçüncü maddesi mucibince ve Vaşington Büyük Elçiliği tarafından Amerika Hariciye Nazaretine ita edilen beyannameye tevfikân iltihakı tasdik edilmiştir.

İKİNCİ MADDE — İşbu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — İşbu kanunun icrasına Hariciye Vekili memurdur.

28 kânunusani 1929

KELLOG MİSAKININ METNİ

Alman Hükûmeti Reisi,
Amerika Düveli Müttehidesi Hükûmeti Reisi,
Haşmetlü Belçika Kralı,
Fransa Cümhuriyeti Reisi,
Haşmetlü Büyük Britanya ve İrlanda ve Maverayi Ebhardaki İngiliz Ölkeleri Kralı ve
Hindistan İmparatoru,
Haşmetlü İtalya Kralı,
Haşmetlü Japunya İmparatoru,
Lehistan Cümhuriyeti Reisi,
Çeköslovakya Cümhuriyeti Reisi,
Kendilerine terettüp eden insaniyetin saadet ve refahını inkişaf ettirmek vazifesini derin bir surette hissederek;

Milletleri beyinde halen cari münasebatı dostane ve sullh perveranenin ilelebet idamesi için harbin milli siyasete âlet ittihaz olunmasından açık bir surette feragat edilmek zamânı hulûl ettiğine kail olarak münasebatı mütakabilelerinde her türlü tahavvülâtın ancak tarzı muslihanede istihsal ile sullh ve intizam dairesinde kuvveden file isal ve badezin milli menafiim inkişafını harbe müracaat ederek temine sai olacak olan vaziuilmza her hangi bir Devletin işbu muahede fevaidinden mahrum edilmesi lüzumuna kanaat getirerek;

Gösterdikleri misale imtisal eylediğini, bilumum milletlerin işbu mesaii insaniyeyeb iliştirak muahedeyi hazıraya meriyülicra olur olmaz iltihak ederek kendi efradını feyzaver ahkâmından müstefit ve bu suretle cihâmın medenî milletlerini harbi kendi milli siyasetlerine âlet ittihaz

etmekten müstereken ferağat hususunda tevhit edecekleri ümidile;

Bir muahade aktetmeğe karar vermişler ve bu maksatla murahhaslarını tayin etmişlerdir.
Şöyleki:

Alman Reisicümhuru:

Hariciye Nazırı Doktor Güstav Stereseman ı,

Amerika Reisicümhuru:

Nazır Frank B. Kelloggu,

Haşmetli Belçika Kırıl ı:

Hariciye Nazırı Paul Haymans ı,

Fransa Reisicümhuru:

Hariciye Nazırı Aristide Briand ı,

Haşmetli Büyük Beritanya ve İrlanda ve Maverayı Ephardaki İngiliz Ulekeleri Kralı ve Hindistan İmparatoru:

Büyük Beritanya ve Şimali İrlanda ile Şahesn Cemiyeti Akvam Azasından olmayan Beritanya İmparatorluğu aksamı için :

Lancastre Dokalığı Şansölyesi, Hariciye Nazırı Vekili Lord Cushendum ı,

Kanada Dominyonu için:

Başvekil ve Hariciye Nazırı William Lyon Mackenzie King ı,

Avusturalya Commonwealthi için:

Heyeti İcraiye âzasından Alexandere John Mcachlan ı,

Yeni Zelanda Dominyonu için:

Büyük Beritanyada Yeni Zelanda Komseri Alisi Sir Christopher James Parr ı,

Cenubi Afrika İttihadı için :

Büyük Beritanyada Cenubi Afrika İttihadı Komseri âlisi Jacobus Stephanos Smit i,

İrlanda Serbest Hükümeti için :

Heyeti İcraiye Reisi M. William Thomas Cosgravey ı,

Hindistan için :

Lancastre Dokalığı Şansölyesi, Hariciye Nazırı Vekili Lord Cushendum ı,

Haşmetli İtalya Kralı :

Pariste Elçi ve Fevkalâde Muralıhas Kont Gaetano Manzoniy i,

Haşmetli Japon İmparatoru :

Müşaviri Hususi Kont Uclıday ı,

Lehistan Reisicümhuru :

Hariciye Nazırı M. A. Zaleskiy i,

Çekoslovakya Reisicümhuru :

Hariciye Nazırı Doktor Eduard Benesi.

Müşarileyhim usulüne muvafık görülen salâhiyetnamelerini badettaatı mevaddı âtiyede mutabık kalmışlardır :

MADDE 1 — Âli âkit taraflar kendi milletleri namına beynelmilel ihtilâfatı hal için harbe müracaatı ret ve takbil ve münasebatı mütekabilelerinde harbi millî siyaset için alet ittihaz etmekten ferağat ettiklerini sureti resmiye ve müdebdebede beyan ederler.

MADDE 2 — Âli âkit taraflar menşe veya mahiyeti ne olursa olsun aralarında zuhur edebilecek bilcümle ihtilâfat ve münazeatın hal ve faslı çarelerinin ancak vesaiti muslihanede taharrî edilmek lâzimesini tasdik ederler.

MADDE 3 — İşbu muahede, mukaddemede zikrolunan Âli Âkitler tarafından her birinin kendi teşkilâtı esasiye kanunları tatbikatına tevfikan, tasdik edilecek ve mütunu musaddakanın kâffesinin Washingtona tevdiini müteakıf beyinlerinde mamulünbih olacaktır.

İşbu muahede, balâdaki fıkrada tasrih olunan vechile mevkii meriyete vazolunduktan

sonra diğer bilumum devletlerin iltihakı için icap eden müddetin devamınca küşade bulundu-
rulacaktır. Her Devletin iltihakını musaddak metin Washingtona tevdi olunacak ve muahede,
keyfiyeti tevdi müteakıp hemen bu suretle iltihak eden Devlet ile Dâveli sairei âkide beyninde
meriyülcra olacaktır.

Mukaddemede zikrolunan devletlerle bilahara işbu muahedeye iltihak edecek olan her
devlet muahedename metni ile tasdik veya iltihakı natik metinlerin her birinin sureti musadda-
kalarını ita hususu Amerika Düveli Müttehidesi Hükûmetine aittir. Kezalik marüzzikir Hükûmet-
lere tasdik veya iltihakı natik her metni, tevdi müteakıp, derhal telgrafla tebliğ etmek Cemahiri
Müttehide Hükûmetine ait olacaktır.

Tasdikan lilmakal Murahhaslar her iki metin aynı derecede muteber olmak üzere işbu muahede
yi Fransızca ve İngilizce olarak imza ve mühürleriyle tahtim etmişlerdir.

Bin dokuzyuz yirmi sekiz senesi ağustosunun yirmi yedinci günü Pariste tanzim edilmiştir.

İmza	Güstav Streseman
»	Frank B. Kellogg
»	Paul Hymans
»	Ari. Briand
»	Cushendun
»	W. L. Mackenzie King
»	A. J. Mcachlan
»	C. J. Parr
»	J. S. Smit
»	William T. Cosgravey
»	Dushendun
»	G. Manzoni
»	Uchida
»	August Zaleski
»	Dr. Eduard Benes

ALMANVA, AMERİKA, BELÇİKA, FRANSA, İNGİLTERE VE DOMİNYONLARI, İTALYA,
JAPONYA, LEHİSTAN VE ÇEKOSLAVAKYA HÜKÜMETLERİ ARASINDA 27 AĞUSTOS
1928 TARİHİNDE PARİSTE İMZA EDİLEN VE HARBİN MİLLÎ SİYASET ALETİ OLARAK
İSTİMALİNDEN FERAGATI TAZAMMUN EDEN BİR ÇOK TARAFLI MİSAKA TÜRKİYE
CÜMHURİYETİNİN İLTİHAKINI BİLDİRMEK VE MUAHEDENİN ÜÇÜNCÜ MADDESİ
MUCİBİNCE METNİN İMZASI MAHİYETİNİ HAİZ OLMAK ÜZERE WASHINGTON
BÜYÜK ELÇİSİ MUHTAR BEYFENDİ TARAFINDAN SALÂHİYETİ MAHSUSAYA MÜS-
TENİDEN 31 TEŞRİNİVEL TARİHİNDE AMERİKA HARİCİYE NAZARETİNE İTA
EDİLMİŞ OLAN BEVANNAME

Zirde vaziülümza Türkiyenin Waşington Murahhas ve Büyük Elçisi, usulü dairesinde salâhi-
yettar olarak Hükûmeti nam ve hesabına resmen beyan ile kesbi şeref ederki, Türkiye
Cümhuriyeti Hükûmeti, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tasdiki kaydı ihtirazisi tahtında,
Pariste 27 ağustosta Almanya, Amerika, Belçika, Fransa, İngiltere ve Dominyonları, İtalya Japonya,
Lehistan ve Çekoslovakya hükûmetleri arasında imza edilmiş olan muahedenameye iltihak
eyler.

İmza : Ahmet Muhtar

İşbu beyannamenin vusulünü bildirmek üzere Amerika Hariciye Nezareti tarafından Washington Büyük Elçiliğimize gönderilen cevap

Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından tasdik edilmek şartile Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin Pariste 27 ağustos 1928 tarihinde Almanya, Belçika, ... Hükümetleri tarafından imza olunan harpten feragati mütezammun olan muahedeye iltihak ettiğini natık Hükümetiniz nam ve hesabına verdiğiniz beyanname ile salâhiyetnameleri tevdi eden 31 inci teşrin tarihli notamızı almakla şeref kesbettim.

Muahede dosyasına vazedilen salâhiyetnamelerle beyannameyi büyük memnuniyetle ahzyledim.

İmza: Frank B. Kellogg

Cumhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarihi ve numarası

21-1-1929 1/282

Bu kanunun neşir ve ilânı Başvekilliğe bildirildiğine dair Cüm. Reisliğinden gelen tezkerenin tarihi ve numarası

28-1-1929 4/46

Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları

Cilt

5

7

Sayfa

58,72

58,62

Bu kanunla ilişkili olan kanunların numaraları :